

Назва груп тренінгу	Дії до тренінгу	Дії під час тренінгу	Дії після тренінгу
Тренер тренінгу	— провести бесіду з учасниками для встановлення первісного психологічного контакту; — пояснити ролі всіх сторін	— забезпечити рівноцінне залучення/участь всіх учасників тренінгу; — зробити тренінг максимально активним і різноманітним; — використовувати реальні приклади, по можливості релевантні для учасників; — бути «відкритим» до питань і неформального спілкування	— провести оцінку тренінгу і повідомити про результати учасникам і керівнику тренінгу; — отримати від учасників звіт про подальше застосування набутих навичок; — надавати відповіді на можливі запитання
Учасники тренінгу	— приймати участь у дотренінгових заходах; — виконати необхідні попередні завдання	— бути «відкритим» до нової інформації; — активно працювати; — задавати питання; — обмінюватися ідеями	— зробити підсумок по набутих знанням; — підтримувати контакт з тренером; — намагатися застосувати у майбутньому отримані знання під час тренінгу

О. М. Тараканов, асистент кафедри конституційного та адміністративного права

ОПТИМІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНОЇ ПОСЛІДОВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ЯК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Адміністративне право, як навчальна дисципліна, є одним з основних компонентів блоку державно-правових дисциплін, що вивчаються студентами-юристами. Підготовка кваліфікованого спеціаліста без опанування ним даної дисципліни неможлива, тому державні стандарти сучасної вищої освіти вимагають обов'язкового вивчення названого курсу. Вищими навчальними закладами даний навчальний предмет включається в програму, зміст цього курсу є приблизно однаковим для усіх ВНЗів, але з метою покращення засвоєння знань з адміністративного права його структура і порядок викладання могли б бути змінені.

Матеріал у більшості підручників з адміністративного права, а також у навчальних програмах викладено з погляду на «широке розуміння» змісту адміністративного права і процесу. Курс ділиться на дві частини — загальну і особливу, включає в себе предмет, метод, систему, суб'єктів адміністративного права, інститут державної служби, адміністративну відповідальність, адміністративний процес, місцеве самоврядування, систему органів управління економікою, промисловістю, соціально-культурною сферою та багато іншого.

Вивчення кожного з цих інститутів, безперечно, є дуже важливим, але це вивчення має бути якісним. Курс, який має бути розглянутий на 15—20 семінарських заняттях, не може забезпечити вивчення загальної і особливої частини адміністративного права в названому викладенні. Інститути державної служби, місцевого самоврядування, адміністративної відповідальності, на які відводиться 1—2 семінарських заняття, взагалі можна виокремлювати в окремі спецкурси із-за своєї масштабності і великого обсягу. Особлива ж частина адміністративного права для студентів перетворюється на безкінечну череду органів, установ і організацій, в компетенції і повноваженнях яких розібратися немає ні часу, ні бажання.

Сучасні економічні реалії потребують від юристів, що працюють в економіко-виробничій та обслуговуючій сферах, вміння швидко орієнтуватися в адміністративно-правових нормах, що регулюють діяльність суб'єктів господарювання. Для цього, окрім належного вивчення теоретичних основ адміністративного права, необхідне докладне знання повноважень і компетенції регулятивних та контролюючих органів, взаємодія з якими є однією з обов'язкових складових будь-якої виробничо-господарської діяльності, а також комплексу адміністративних правопорушень, вчинення яких посадовими особами господарюючого суб'єкта юридичної особи необхідно попереджувати юристу, який працює на даному підприємстві, порядок накладення адміністративної відповідальності, умови її пом'якшення та зняття накладених адміністративних стягнень. Запобігання можливості вчиненню правопорушень із-за незнання адміністративного, податкового, фінансового законодавства, оптимізація порядку накладення і виконання адміністративних стягнень, а також можливим зловживанням з боку контролюючих органів, вимагають від випускника юридичного факультету докладного знання умов накладення адміністративних стягнень, порядку їх накладення, повноваження і компетенцію осіб, які можуть складати протоколи про адмінпорушення, а також накладати адмінстягнення, умови, за яких осо-

би не підлягають відповідальності, умови, які обмежують відповідальність тощо. Вивчення нормативного матеріалу — такого як Кодексу України про адміністративні правопорушення, Митного кодексу України, законів України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», «Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування» та іншими, повинно проводитися в частині складів конкретних правопорушень, передбачених даними актами і накладення відповідальності за них, по аналогії з кримінальним правом, коли велика увага приділяється кваліфікації правопорушень та відповідальності за них.

Для забезпечення належного вивчення даного матеріалу, доцільно б було не залишати на вивчення адмінвідповідальності одну тему, яка читається наприкінці загальної частини, а розбити цей матеріал рівномірно на всі семінарські заняття. Наприклад, лекцію з основних положень адмінвідповідальності прочитати другою темою, одразу після предмету, методу, системи адмінправа, і потім, протягом всього курсу, окрім поточних тем, давати задачі по кваліфікації адмінпорушень і накладенню адмінстягнень, які б базувалися на вищеназваних та інших нормативних актах. Такий підхід до викладу курсу дасть змогу, по-перше, докладно вивчити правила кваліфікації адмінпорушень і накладення адмінстягнень, а по-друге — вивчити систему нормативно-правових актів, за якими можливе накладення адмінвідповідальності.

Окрім кваліфікації порушень, як вже було зазначено, велика увага має приділятися повноваженням і компетенції окремих юрисдикційних органів — їх вивчення можливо сумістити з вивченням вищеназваних моментів шляхом побудови задач з умовами, що будуть мати відношення не лише до складу порушення, а й до порядку накладення стягнення, куди будуть включатися повноваження конкретних регулятивних і контролюючих органів.

Такий підхід до вивчення адміністративного права дасть змогу наблизити загальні теоретичні знання студентів до практичних і конкретних задач, які виникають в повсякденній діяльності кожного господарюючого суб'єкта, забезпечить швидке і точне вирішення ситуаційних завдань. Вивчення ж інститутів державної служби і місцевого самоврядування, які мають дуже велике значення з погляду на розуміння змісту та порядку прийняття управлінських рішень, є сенс виокремити в окремі спецкурси, або спецкурс, які б дали можливість розглянути і вивчити дані питання на належному рівні.